

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 21 grudnia 2009 r.

**Pan
Piotr Florek**

Wojewoda Wielkopolski

LPO-410-34-03/09
P/09/045

Na podstawie *art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.)*, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu skontrolowała Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu, odnośnie działań w zakresie likwidacji przedsiębiorstw państwowych, dla których organem założycielskim jest Wojewoda Wielkopolski, sprawowania nadzoru nad działalnością likwidatorów przedsiębiorstw państwowych oraz dofinansowania z Funduszu Skarbu Państwa procesów likwidacji przedsiębiorstw państwowych w latach 2004 – 2009 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 8 grudnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie *art. 60 ustawy o NIK*, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Urzędu w latach 2004-2009 (I półrocze), pomimo stwierdzonych uchybień, które jednak nie miały zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność. Powyższą ocenę ogólną uzasadniają przedstawione niżej oceny częściowe.

W badanym okresie Wojewoda Wielkopolski sprawował nadzór nad 21 przedsiębiorstwami państwowymi w likwidacji, z których w 15 proces likwidacyjny został zakończony. Uzyskane z likwidacji przedsiębiorstw środki finansowe w kwocie 15.424,6 tys. zł przekazane zostały do Ministra Skarbu Państwa. Łączne koszty likwidacji

zlikwidowanych przedsiębiorstw wyniosły 31.132,6 tys. zł, z czego 652,5 tys. zł (2,1%) sfinansowane zostało ze środków Funduszu Skarbu Państwa.

1. Z ustaleń kontroli wynika, że postępowanie likwidacyjne wszczynane było w przypadkach zaistnienia przesłanek określonych przepisami *art. 19 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych*¹, zwanej dalej „ustawą o p.p.”

Wojewoda Wielkopolski, zgodnie z *art. 23 ust. 2 ustawy o p.p.*, do przeprowadzenia postępowania przygotowawczego w przypadku likwidacji przedsiębiorstw powoływał zespoły, które miały to postępowanie przeprowadzić i przygotować programy likwidacji. NIK zwraca uwagę, że nie wszystkie programy były przygotowane w sposób dostatecznie rzetelny. Dwa spośród pięciu badanych programów nie zawierały planów likwidacji, a jedynie ogólny wykaz czynności, jakie miał podjąć likwidator, bez wskazania terminu ich wykonania. Potrzeba rzetelnego opracowania programu likwidacji i ścisłego nadzoru była tym bardziej uzasadniona, że jedno z badanych przedsiębiorstw (Fabryka Zamków i Okuć „Fana” w Poznaniu), w dniu wszczęcia postępowania likwidacyjnego spełniało przesłanki do ogłoszenia upadłości, a w przypadku drugiego (Dobrzyckie Zakłady Obuwia) rozpoczęto proces likwidacji po umorzeniu postępowania upadłościowego tego przedsiębiorstwa. Powyższą uwagę potwierdza także fakt, że Dyrektor Delegatury Ministra Skarbu Państwa w Poznaniu wystosował sprzeciw do zamiaru likwidacji Zakładu Systemów Automatyki „Meramont”, w którym zwrócił uwagę, że w przekazanych mu dokumentach znalazły się trzy różne podstawy prawne likwidacji i prosił Wojewodę o wskazanie tej właściwej.

NIK zwraca uwagę na to, że w trzech przypadkach (na pięć badanych w tym zakresie), Wojewoda Wielkopolski nie wykonał, wynikającego z § 46 *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1981 r. w sprawie wykonywania ustawy o przedsiębiorstwach państwowych*², obowiązku powiadomienia Ministra Finansów o zamiarze likwidacji przedsiębiorstw państwowych.

2. Z ustaleń kontroli wynika, że od 2006 r. likwidatorzy powoływani byli z listy osób, które pomyślnie przeszły postępowanie kwalifikacyjne, stosownie do zarządzenia Wojewody Wielkopolskiego nr 5/06 z dnia 13 stycznia 2006 r.³, co NIK ocenia pozytywnie. Obowiązki

¹ Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 981 ze zm.

² Dz.U. Nr 31, poz. 170 ze zm.

³ Zarządzenie w sprawie sposobu wyznaczania likwidatorów, zarządców, osób sprawujących zarząd komisaryczny w przedsiębiorstwach państwowych oraz pełnomocników do spraw prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, dla których organem założycielskim jest Wojewoda Wielkopolski.

likwidatora regulowało zarządzenie Wojewody Wielkopolskiego nr 1/06 z dnia 28 kwietnia 2006 r.⁴.

Wysokość wynagrodzenia likwidatorów ustalana była przez Wojewodę Wielkopolskiego i nie przekraczała czterokrotności wskaźnika określonego w *art. 8 pkt 7 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagrodzeniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi*⁵. Podkreślenia wymaga jednak fakt, że do dwóch umów z likwidatorami (Fabryka Zamków i Okuć „Fana” oraz Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia PKS) wprowadzone zostały zapisy umożliwiające dodatkowe przyznanie nagrody za sprawny przebieg likwidacji w wysokości dwukrotności ww. wskaźnika. Przyznanie na tej podstawie w listopadzie 2007 r. nagrody likwidatorowi Fabryki Zamków i Okuć „Fana” spowodowało, że jego wynagrodzenie (łącznie z nagrodą), w tym miesiącu przekroczyło limit określony w *art. 5 ust. 1 ww. ustawy*. Podkreślić należy jednak, że wysokość wynagrodzenia tego likwidatora z uwzględnieniem przyznanej nagrody w ujęciu rocznym, nie przekraczała progu określonego w *ww. ustawie*.

Z ustaleń kontroli wynika, że Urząd nie zawsze egzekwował od likwidatorów wykonywanie wszystkich obowiązków określonych w przepisach i zawartych z nimi umowach. Dotyczyło to w szczególności obowiązków wynikających z § 49 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wykonywania ustawy o przedsiębiorstwach państwowych*, w zakresie: zgłoszenia do rejestru przedsiębiorstw państwowych wniosku o wpisie otwarcia likwidacji przedsiębiorstwa, zawiadomienia banku finansującego przedsiębiorstwo o otwarciu likwidacji, sporządzenia bilansu na dzień otwarcia likwidacji (w przypadku trzech spośród pięciu zbadanych przedsiębiorstw) oraz obowiązków sprawozdawczych i planu likwidacji, tj. harmonogramu likwidacji, planów kosztów, planów przychodów (wobec wszystkich zbadanych przedsiębiorstw).

NIK zwraca uwagę, że w jednym przypadku (na pięć objętych szczegółowym badaniem) nie została przeprowadzona weryfikacja złożonych sprawozdań końcowych (merytorycznego i finansowego). W ocenie NIK przejawem braku rzetelności było także wydawanie (w czterech przypadkach) decyzji o uznaniu przedsiębiorstwa za zlikwidowane przed wpływem do Urzędu końcowego sprawozdania finansowego z likwidacji.

3. Ustalenia kontroli NIK wykazały, że w przypadku trzech na pięć zlikwidowanych przedsiębiorstw (objętych szczegółowym badaniem), wnioski do sądu o wpisanie

⁴ Zarządzenie w sprawie wprowadzenia zasad nadzoru właścicielskiego nad przedsiębiorstwami państwowymi, dla których organem założycielskim jest Wojewoda Wielkopolski.

⁵ Dz. U. Nr 26, poz. 306 ze zm.

do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) decyzji o uznaniu przedsiębiorstwa za zlikwidowane złożone były ze znaczną zwłoką (wnioski składano w terminie od dwóch miesięcy do trzech lat i siedmiu miesięcy od zakończenia likwidacji), co powodowało utrzymywanie fikcji prawnej, polegającej na uwidacznianiu w KRS jako przedsiębiorstwa w likwidacji, podmiotu faktycznie zlikwidowanego.

NIK stwierdziła także, że mienie pozostałe po likwidacji przedsiębiorstw przekazywane było protokołem zdawczo–odbiorczym Delegaturze Ministra Skarbu Państwa w Poznaniu w terminie od 20 dni do trzech i pół miesięcy od dnia wykreślenia przedsiębiorstwa z KRS, co naruszało postanowienia *art. 49 ust. 1 ustawy o p.p.* - zgodnie z którym mienie winno być przekazane z dniem wykreślenia z KRS (uwaga dotyczy trzech spośród pięciu badanych przedsiębiorstw, w których po likwidacji został majątek do przekazania).

W ocenie NIK wystąpieniu stwierdzonych uchybień sprzyjał brak dostatecznie skutecznego nadzoru nad działalnością likwidatorów. Stwierdzono, że plany likwidacji nie były uaktualniane, a likwidatorzy nie składali na czas wymaganych sprawozdań oraz meldunków, powodując opóźnienia sięgające od jednego do 48 dni. Ponadto niektóre sprawozdania nie zawierały części opisowej lub tabelarycznej. Pomimo tego oceny wystawione likwidatorom w latach 2006-2009 (I półrocze) były pozytywne.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) *Wyegzekwowanie od likwidatorów terminowego składania kompletnych sprawozdań i meldunków oraz uaktualnianie planów likwidacji w przypadku przedłużenia terminu likwidacji przedsiębiorstwa.*
- 2) *Podjęcie działań mających na celu wyegzekwowanie od likwidatorów realizacji czynności określonych w umowie o pełnienie funkcji likwidatora.*
- 3) *Podejmowanie decyzji o uznaniu przedsiębiorstw za zlikwidowane po zakończeniu likwidacji i niezwłoczne składanie wniosków o wykreślenie zlikwidowanych przedsiębiorstw z KRS.*
- 4) *Przekazywanie Delegaturze Ministra Skarbu Państwa w Poznaniu mienia pozostałego po likwidacji przedsiębiorstw, z dniem ich wykreślenia z KRS.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu działając na podstawie *art. 62 ust. 1 ustawy o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Pana Wojewodę, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania

wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią *art. 61 ust. 1 ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z *art. 62 ust. 2 ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.